

Revisionsrapport

Underhåll av gator, broar och VA

Sollefteå kommun

Anneth Nyqvist
Cert. kommunal revisor

September 2016

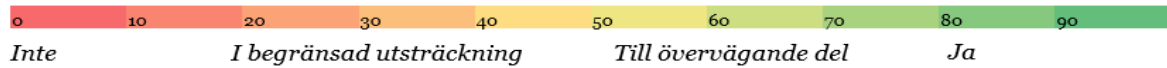
Innehåll

1.	Sammanfattning	Error! Bookmark not defined.
2.	Inledning	4
2.1.	Bakgrund	4
2.2.	Syfte och kontrollmål	4
2.3.	Revisionskriterier	5
2.4.	Metod och avgränsning	5
3.	Allmänt om underhåll	6
4.	Granskningsresultat	7
4.1.	Ändamålsenlighet.....	7
4.1.1.	Kontrollmål och iakttagelser	7
4.1.2.	Bedömning.....	8
4.2.	Ekonomiskt tillfredsställande	9
4.2.1.	Kontrollmål och iakttagelser	9
4.2.2.	Bedömning.....	11
4.3.	Intern kontroll	11
4.3.1.	Kontrollmål och iakttagelser	11
4.3.2.	Bedömning.....	12
5.	Avslutning	13
5.1.	Sammanfattande revisionell bedömning	13
5.2.	Rekommendationer.....	14

1. Sammanfattning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Sollefteå kommun har PwC genomfört en granskning avseende underhåll av gator, broar och VA. Granskningens inriktning och omfattning tar utgångspunkt från kommunallagens revisionskapitel. I uppdraget ingår att bland annat granska och pröva ändamålsenlighet, ekonomiskt tillfredsställande och intern kontroll.

Revisionell bedömning har skett utifrån följande skala/gradering:

Sammanfattningsvis bedömer vi:

- att den interna kontrollen inom området till övervägande del är tillräcklig,
- att verksamheten inom granskade områden till övervägande del bedrivs på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt,
- att verksamheten endast i begränsad omfattning bedrivs på ett ändamålsenligt sätt.

Bedömningen grundar sig på följande kontrollmål:

Kontrollmål	Revisionell bedömning
<p>Ändamålsenlighet <i>Strategi, mål och planer</i></p> <p><i>Måluppfyllelse verksamhet</i></p>	<p>I begränsad utsträckning</p> <p>Kommunstyrelsen har konkretiserat resultat/effekt mål 2016 avseende förnyelse av gator och vägar. I övrigt saknas mål för granskade verksamheter.</p> <p>Målet avseende förnyelse av gator och vägar bedöms inte uppnås. I avsaknad av konkreta mål för övriga granskade verksamheter saknas revisionell grund för att bedöma måluppfyllelse.</p>
<p>Ekonomiskt tillfredsställande <i>Finansiella resurser</i></p> <p><i>Måluppfyllelse ekonomi och effektivitet</i></p>	<p>Till övervägande del</p> <p>Resurser avseende gator och vägar bedöms från och med 2017 till stor del motsvara befintliga behov. Det finns dock endast en mindre summa avsatt för underhåll av broar. För va-verksamheten kan vi inte göra någon bedömning. Alltjämt finns ett efterställt underhåll från tidigare år som ännu inte åtgärdats. Verksamheten kommer sannolikt att hålla sig inom tilldelade ramar 2016.</p> <p>I avsaknad av konkreta mål saknas revisionell grund för att bedöma måluppfyllelse.</p>
<p>Intern kontroll <i>Rutin för behovsinventering och behovsanalys</i></p> <p><i>Uppföljning och kontroll av underhåll</i></p>	<p>Till övervägande del</p> <p>Verksamheterna kan i rimlig grad styrka att de på ett systematiskt sätt arbetar med inventering och analys av förestående underhållsbehov.</p> <p>Uppföljning och kontroll av underhåll sker både på politisk nivå och verksamhetsnivå. Till följd av att det saknas politiskt fastställda mål sker ingen systematisk uppföljning/utvärdering av mål för kvalitet, ekonomi och effektivitet i organisationen.</p>

1.1. Rekommendationer

För framtiden lämnas följande rekommendationer:

- Kommunstyrelsen bör utveckla inriktnings- och verksamhetsmål för samtliga verksamheter.
- Kommunstyrelsen bör i mål konkretisera fullmäktiges övergripande målsättning att varje generation bär kostnaden för den service den konsumerar.
- Styrelsen bör även formulera verksamhets-/kvalitetsmål för granskade verksamheter.
- Utifrån ovanstående bör styrelsen formulera strategier för att nå måluppfyllelse.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Kommunens revisorer har utifrån en bedömning av väsentlighet och risk beslutat att granska kommunens underhåll av gator, broar och VA (ledningsnät mm).

För kommunen och dess medborgare representerar kommunens vatten- och avloppssystem ett stort bruksvärde. Värdet av dessa anläggningar kan endast bevaras genom underhåll och förnyelse. Underhållet spelar dessutom en avgörande roll för möjligheterna att effektivt utnyttja befintliga anläggningar.

I den nuvarande ekonomiska situationen har flera kommuner i stället för att optimera underhållet sett sig tvingade att minska det, vilket kan komma att få negativa konsekvenser på längre sikt. Underhållsinsatserna är ett viktigt instrument för kommunens förutsättningar att leva upp till kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning. Av kommunens årsredovisning framgår bl.a. att en inventering har gjorts som visar på att om inte satsningar görs på underhåll av vägar kommer standarden successivt att förändras. Vidare framgår att det även finns stora utmaningar gällande broar som är stora och kostnadskrävande anläggningar. Inom va- verksamheten framgår att utifrån bedömd livslängd på ledningarna kommer ett kraftigt upprustningsbehov att finnas inom en snar framtid.

Det är av stor betydelse att underhåll av gator och vägar sker kontinuerligt och långsiktigt då det berör tillgångar med lång livslängd (ibland över 100 år). Brister avseende underhållet kan leda till försämrad service och kvalitet samt att det kan bli mycket kostsamt att återställa tillgångarna till normal standard om förslitningen har blivit för omfattande.

2.2. Syfte och kontrollmål

Revisorernas uppdrag regleras i kommunallagen kapitel 9. Syftet med granskningen är bedöma om kommunstyrelsen säkerställt att underhållet av gator, broar och VA bedrivs på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om den interna kontrollen är tillräcklig inom området.

Granskningen omfattar följande kontrollmål:

Ändamålsenlighet

- Strategi, mål och planer
- Måluppfyllelse verksamhet

Ekonomiskt tillfredställande

- Finansiella resurser
- Måluppfyllelse ekonomi och effektivitet

Intern kontroll

- Rutin för behovsinventering och - behovsanalys
- Uppföljning och kontroll av underhåll

Revisionsobjekt i granskningen är kommunstyrelsen.

2.3. Revisionskriterier

Kommunallagen 6:1, 6:7, 8:1 samt kommuninterna styrdokument som är relevanta för granskningen.

2.4. Metod och avgränsning

Analys av för granskningen relevanta dokument. Intervjuer med verksamhetschef tekniska enheten samt driftledare va.

Granskningen omfattar kommunens gator, broar och va-anläggningar. I tid avgränsas granskningen främst till kalenderåret 2016. I övrigt se revisionsfråga och kontrollmål.

3. Allmänt om underhåll

I Plan och bygglagen (2010:900) regleras att *”Kommunen skall svara för underhåll av gator och sådan allmänna platser som kommunen är huvudman för.”* Underhåller motiveras av att person och godstransporter ska fungera på ett effektivt och säkert sätt, vilket har betydelse för den samhällsekonomiska effektiviteten. Kommunens gator och vägar representerar ett stort värde som bör bevaras eftersom återställande av dåligt underhållna tillgångar ofta kan bli mycket kostsamt. Effektivt underhåll handlar om god ekonomisk hushållning.

Underhåll kan delas in i periodiskt underhåll (planerat och förebyggande) och löpande underhåll (mindre planerat och mer akut). Det periodiska underhållet syftar till att bevara anläggningen och minimera det löpande underhållet, medan det löpande underhållet innebär reparationer av mindre skador som uppstått. För gator och vägar innebär det periodiska underhållet normalt utbyte av asfaltsbeläggning (slitlager) medan det löpande underhållet innebär lagningsarbete av ”potthål”, justering av kantsten etc.

Inom VA-branschen används flera begrepp för att beskriva och analysera underhåll och förnyelse. Förebyggande underhåll är insatser som handlar om spolning och ledningar enligt plan, rotskärning, underhåll av diken, motionering av ventiler med mera. Förnyelse innebär antingen att ledningsdelar byts ut mot motsvarande standard/kapacitet eller att kapaciteten förbättras.

I Svenskt Vattens ”Handbok i förnyelseplanering av VA-ledningar” (rapport nr 2011-12) framgår bland annat att vikten av långsiktig planering är att bli mer trygg med sitt VA-nät och dess utveckling, att kunna göra välgrundade bedömningar om årliga förnyelsebehov och att få en sund utveckling av VA-taxan. Förnyelseplanering bör leda till en åtgärdsplan, ett levande dokument kopplat till budget och uppföljning. Våldokumenterad kunskap om det befintliga ledningsnätet, med inträffade störningar och dess orsaker, är av avgörande betydelse för planering av drift, underhåll och förnyelse.

4. Granskningsresultat

4.1. Ändamålsenlighet

I revisorernas uppdrag ingår att granska och pröva om verksamhetens bedrivs på ett ändamålsenligt sätt. Med detta begrepp avses till exempel och om verksamheten lever upp till kommunfullmäktiges beslut, mål och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

I denna granskning har följande kontrollmål valts för att pröva området ändamålsenlighet:

4.1.1. Kontrollmål och iakttagelser

4.1.1.1. Mål, strategi och planer

Underhåll är en stödprocess som dels syftar till att bevara värdet på kommunens tillgångar, dels säkerställa leverans av nyttigheter till medborgarna i form av ändamålsenliga gator, vägar, VA m.m.

Av kommunallagen framgår att det vilar på den politiska organisationen att fastställa strategi, mål och planer för den kommunala verksamheten. Kommunstyrelsens styrning inom området kommer framför allt till uttryck i följande styrdokument:

1. Förslag till övergripande verksamhetsplan med budget (3-årig)
2. Förslag till investeringsbudget (3-årig)
3. Kommunstyrelsens detaljbudget (3-årig)

Övergripande verksamhetsplan och investeringsbudget beslutas av kommunfullmäktige. Av styrdokumentet framgår bland annat följande:

- Kommunens verksamhet ska kännetecknas av god ekonomisk hushållning. Med detta avses bland annat att varje generation bär kostnaden för den för den service den konsumerar och inte skjuter över några kostnader på kommande generationer
- Kommunens VA-verksamhet ska bedrivas som en affärsverksamhet. Inga skattemedel ska finansiera denna verksamhet. Gator och vägar finansieras huvudsakligen genom skattemedel.
- Kommunstyrelsen föreslår att ett av kommunens inriktningsmål för år 2016 är att minst 1,8 % av kommunens belagda gator och vägar ska förnyas årligen.

En treårig investeringsplan har upprättats för båda verksamheterna. För VA-verksamheten uppgår investeringsbudget 2017-2019 totalt till 12,2 mnkr för varje enskilt år, för gator och centrumförnyelse uppgår budgeten till 6,6 mnkr årligen. År 2017 har 10 mnkr avsatts till Bro Hågestaön.

Kommunstyrelsen fastställer årligen detaljbudget för sina verksamheter, däribland VA respektive Gata/Park. I detaljbudget 2016-2018 återfinns – för aktuella verksamheter – följande avsnitt: ”Verksamhetsförändring utifrån föreslagen ram” respektive ”Fokusområden och prioriteringar”. Avsnitten ger uttryck för eventuella strategier inom respektive verksamhet. Av dokumentet framgår följande:

- VA-verksamheten står inför ett antal större renoveringar och investeringar de närmast kommande åren
- VA-verksamheten prövar möjligheten till olika former av kostnadseffektiviseringar
- Verksamheten behöver kontinuerligt se över VA-taxan för att möta det stora investeringsbehov som finns. Från år 2016 har taxan höjts med 4 %. Planerad verksamhet bedöms kunna genomföras.
- Underhåll av kommunens gator och vägar är sedan tidigare eftersatt.
- Planerat underhåll (asfaltering, vägbelysning) är 2,1 miljoner kr lägre jämfört med budgetäskande 2016, även något lägre än utfall 2015.
- En prioriterad aktivitet år 2016 är att belysa underhållet av kommunens broar (totalt 25 st).

4.1.1.2. Måluppfyllelse verksamhet

Granskningen visar att det på politisk nivå fastställts ett mål som har beröring på granskningsområdet; minst 1,8 % av kommunens belagda gator och vägar ska förnyas årligen. I övrigt saknas fastställda verksamhets-/kvalitetsmål och tillhörande mätetal för år 2016.

Av delårsbokslutet framgår att prognosen är att 1,5 % av kommunens gator och vägar kommer att förnyas under 2016 och verksamheten når alltså inte upp till målet. Från år 2017 har ambitionerna gällande gator och vägar höjts; minst 3 % av kommunens belagda gator och vägar ska förnyas årligen.

Företrädare för verksamheten upplever att den politiska styrningen tidigare år huvudsakligen fokuserat på budget/ekonomi framför verksamhet/kvalitet.

I sammanhanget noteras att Sollefteå kommun år 2014 lät SCB genomföra en större kundundersökning bland kommunens invånare. Undersökningsresultatet uttrycks i form av ett NMI (Nöjd-Medborgar-Index). Granskningen visade följande:

- Medborgarna var mer missnöjd med verksamheterna *Gator och vägar* (NMI 47) respektive *Gång och cykelvägar* (NMI 48) jämfört med andra likartade kommuner.
- Medborgarna var mer nöjd med verksamheten *Vatten och Avlopp* (NMI 81) jämfört med andra likartade kommuner.

Anm. Från verksamheten har framförts att medborgarna kan ha svårt att avgöra vilka vägar som är statliga, kommunala respektive enskilda vägar. Verksamhetens bedömning är att de statliga vägarna är i sämre skick än de kommunala vilket kanske drar ner betyget.

4.1.2. Bedömning

Den politiska styrningen genom mål, strategier och planer bedöms endast i begränsad utsträckning ske på ändamålsenligt sätt. Bedömningen baseras på följande iakttagelser:

- Det finns övergripande mål att varje generation ska bära kostnaden för sin konsumtion – vilket vi tolkar som en målsättning att varje generation ska bära sina kostnader för underhåll av gator, vägar, VA mm. Denna övergripande målsättning har gällande granskningsområdet brutits ned i ett mål avseende gator och vägar, där det framgår att 1,8 % ska förnyas årligen. Verksamheten

når enligt prognosen inte målet utan 1,5 % kommer att förnyas 2016. I övrigt har de övergripande målen inte konkretiserats av kommunstyrelsen i form av resultat-/effektmål för år 2016. För år 2017 har ambitionerna höjts till 3 % gällande förnyelse av gator och vägar. Alltjämt saknas motsvarande mål för VA-verksamheten.

- Även om kommunstyrelsens detaljbudget innehåller ett avsnitt benämnt ”fokusområden och prioriteringar” ger styrdokumentet inte någon påtaglig strategisk styrning av granskade verksamheter. Vår bedömning är att avsaknad av konkreta resultatmål försvårar förutsättningarna att formulera relevanta strategier inom området.
- I styrelsens detaljbudget exemplifieras underhållsaktiviteter som ska vidtas under perioden. Vår tolkning är att dessa aktiviteter kan ses som en del i en handlingsplan.

När det gäller *måluppfyllelse* är bedömningen att verksamheten inte når målet avseende förnyelse av gator och vägar. För övriga granskade verksamheter bedöms revisionen sakna förutsättningar att utvärdera kontrollmålet. Granskningen indikerar att medborgarna är relativt missnöjda med verksamheten gator, vägar m.m. Detta missnöje kan sannolikt hänskjutas till bland annat eftersatt underhåll.

4.2. Ekonomiskt tillfredsställande

I revisorernas uppdrag ingår att granska och pröva om verksamheten bedrivs på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt. Med detta begrepp avses till exempel om verksamheten bedrivs inom tilldelad budget och om resultat och resurser står i ett rimligt förhållande till varandra.

I denna granskning av följande kontrollmål valts för att pröva området *ekonomiskt tillfredsställande*:

4.2.1. Kontrollmål och iakttagelser

4.2.1.1. Finansiella resurser

I de politiska organens uppdrag ingår att fördela finansiella resurser till kommunens verksamheter.

Granskningen visar att kommunstyrelsen lämnar förslag till budgetramar för drift- och investeringsverksamheten, se avsnitt 4.1.1.1. Rambudget tilldelas bland annat verksamheterna ”Gata och Park” respektive ”Vatten, avlopp och avfall”. I kommunstyrelsens detaljbudget specificeras hur tilldelade ramar fördelas på tillhörande verksamheter/resurslag.

Vid intervju med företrädare för verksamheterna framkommer att underhåll och investeringar inte fullt ut balanserar med verksamhetens behov. Även om budget för underhåll av gator, vägar och broar höjs år 2017 finns alltjämt ett eftersatt underhåll från tidigare år.

Inom va-verksamheten innebär ambitionen att va-verksamheten ska vara självfinansierad en begränsning vad gäller utrymmet för underhållskostnader. Investeringar innebär framtida avskrivnings- och räntekostnader som ska täckas inom det utrymme taxan genererar.

Inom verksamheten görs jämförelser med andra kommuner som redovisas i samband med årsredovisning och i budgetarbetet. Jämförelsen visar följande:

- När det gäller gator och vägar finns ett nyckeltal som anger årlig % andel förnyad beläggning av total vägnätet. I Sollefteå uppgår denna siffra till 1,5 % medan genomsnittet för Norrlandskommuner enligt Måttbandet uppgår till 3,1 %.
- När det gäller VA finns ett nyckeltal som anger förnyelsetakt avseende vattenledningar. I Sollefteå uppgår nyckeltalet till 0,39 %, vilket ska jämföras med 0,45 % i riket och 0,51 % i länet.

I undersökningen *Nils Holgersson* jämförs ett urval av tekniska avgifter inom samtliga kommuner. Av 2016 års undersökning framgår att 15 kommuner i landet har högre VA-avgift än Sollefteå kommun. Övriga 274 kommuner redovisas en lägre VA-avgift. Här bör upplysas att kommunal VA-verksamhet delvis kan vara skattefinansierad.

Anm Verksamheten framför att statistik från Svenskt Vatten skiljer sig något från *Nils Holgersson*, och där är det 34 kommuner som har högre VA-avgift än Sollefteå.

Budgeten för granskade verksamheter har mellan 2011 och 2016 förändrats enligt nedan:

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Budget 2016
Toppbeläggning asfalterade gator	2200	2800	1900	1250	2120	1950	2000
Toppbeläggning grusvägar	205	205	266	288	211	223	196
Barmarksunderhåll totalt	4172	3665	3598	3070	3577	3832	3611
Vintervägsunderhåll	4950	5133	6275	5412	5098	5149	5199
Va-underhåll exkl kapitalkostn	9438	7873	7570	8630	9713	9198	9006
Investering va-ledningar	4825	6283	6408	4229	10305	8272	5945
Investeringar gator och vägar	6525	4096	5728	6148	3369	7725	7039

4.2.1.2. Måluppfyllelse ekonomi och effektivitet

Granskningen visar att kommunstyrelsen, med undantag för budget, inte har fastställt några ekonomiska mål för verksamheten med undantag av förnyelsetakten av gator och vägar om 1,8 %. Likaså saknas mål och mätetal som uttrycker verksamhetens effektivitet. Ett effektivitetsmål uttrycker relationen mellan redovisat resultat (kvalitet) i förhållande till nedlagda resurser.

Granskningen indikerar att underhåll av gator, broar och va kommer att bedrivas inom tilldelad budgetram år 2016.

4.2.2. *Bedömning*

Vi bedömer att verksamheten till övervägande del bedrivs på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt. Den revisionella bedömningen baseras på följande iakttagelser:

- Från år 2017 har verksamheten *Gator och vägar* tilldelats finansiella resurser som till stor del balanserar med verksamhetens behov. Däremot har endast en mindre summa avsatts för underhåll av *broar* i driftbudgeten. Alltjämt finns ett eftersatt underhåll från tidigare år som ännu inte åtgärdats. När det gäller *VA-verksamheten* är behovsinventeringen inte avslutad och det saknas därför förutsättningar för revisionen att göra någon revisionell bedömning av om tillgängliga resurser motsvara behovet för denna verksamhet.
- Kostnad för underhåll kommer sannolikt att bedrivs inom tilldelad budgetram 2016.
- Till följd av att det saknas mål och mätetal som uttrycker verksamhetens effektivitet saknar revisionen förutsättningar att bedöma området.

I sammanhanget kan konstateras att en underbalanserad underhållsbudget medför eftersläpning av underhåll, vilket i sin tur riskerar höga merkostnader i framtiden.

4.3. *Intern kontroll*

I revisorernas uppdrag ingår att granska och pröva om den interna kontrollen är tillräcklig. Med detta begrepp avses till exempel om det utövas rimlig styrning och kontroll på såväl politisk nivå såsom verksamhetsnivå. God intern kontroll kännetecknas av tillförlitliga system och rutiner, aktualitet i anvisningar och dokumentation, tydlighet i fråga om ansvar, befogenheter, skyldigheter mm.

I denna granskning av följande kontrollmål valts för att pröva området *intern kontroll*:

4.3.1. *Kontrollmål och iakttagelser*

4.3.1.1. *Rutiner för behovsinventering och behovsanalys*

För *gator och vägar* har en utredning med skadeinventering och redovisning av status och ekonomi upprättats av extern konsult. Beräknad brukstid har uppskattats för varje enskild väg/gata. I utredningen visas på olika scenarier beroende på nivå på underhållet, nuvarande nivå uppgår till 1,5 mnkr. För bibehålla nuvarande nivå på gatorna krävs 3 mnkr i årlig budget och för att kunna förbättra nivån krävs 4 mnkr. GC-vägar och broar ingår inte i dessa beräkningar. Som tidigare nämnts har budget 2017 höjts till 3 mnkr, vilket motsvarar bibehållen nivå.

Utifrån utredningen har en prioriteringslista har gjorts som också utgör underlag för den treåriga investeringsplanen. Granskningen visar att prioriteringslistan inte fullt ut följs exempelvis prioriteras högtrafikerade gator och vissa gator måste delas upp och åtgärdas i etapper. Det finns en gemensam planering med andra åtgärder, exempelvis va-ledningar.

För *broar* har det under 2016 gjorts en behovsinventering av extern konsult med brokompetens. Utifrån denna inventering har en handlingsplan för brounderhåll tagits fram. Planen gäller för perioden 2016-2021. Här klassificeras utifrån bristfällig funktion vid inspektionstillfället, bristfällig funktion inom 3, 10 år samt bortom 10 år.

Inom VA-verksamheten pågår för närvarande en behovsinventering. Det finns sedan tidigare en 15-årsplan. Dessa används även som underlag till investeringsplan. Verksamheten framhåller att nya akuta behov innebär omprioriteringar inom befintlig budget, därmed kan man inte fullt ut följa upprättad plan.

4.3.1.2. Uppföljning och kontroll av underhåll

Politiska organisationen

Granskningen kan inte styrka att ansvarigt politiskt organ, d.v.s. kommunstyrelsen, har utfärdat några särskilda direktiv när det gäller återrapportering och redovisning inom området.

Redovisning och rapportering sker företrädesvis genom delårsrapport och årsredovisning. Granskning av delårsrapport och årsredovisning 2015 visar att rapporterna lämnar information och planerade och genomförda underhållsaktiviteter avseende gator, vägar, broar, VA m.m. Årsredovisningen innehåller även ett fåtal nyckeltal (underhållskostnad) som möjliggör jämförelser med föregående år. Däremot saknas årsredovisningen motsvarande nyckeltal som möjliggör jämförelse med andra kommuner.

Verksamhetsorganisationen

Underhållsarbetet görs både i egen regi och utifrån upphandling. Beläggning av gator utförs alltid av entreprenörer medan den egna verksamheten utför det mesta underhållsarbetet avseende ledningsnätet och enklare reparationer av broar. Möten genomförs med arbetsledare där tidplaner och budget följs upp. Varje arbetsledare ansvarar för sina projekt och rapporterar till ekonomiuppföljningar.

Handlingsplanen för broar används även för att följa upp vilka åtgärder som görs. Så snart ett arbete har slutförts antecknas detta i handlingsplanen vilket innebär att man får god kontroll av vilka åtgärder som har utförts.

4.3.2. Bedömning

Vi bedömer att den interna kontrollen till övervägande del är tillräcklig. Bedömningen baseras på följande:

- Granskade verksamheter kan i rimlig grad styrka att de på ett systematiskt sätt arbetar med inventering och analys av förestående underhållsbehov. Utifrån detta har prioriteringsordning och handlings-/investeringsplaner upprättats.
- Granskningen visar att uppföljning och kontroll av underhåll sker både på politisk nivå som verksamhetsnivå. Till följd av att det saknas politiskt fastställda mål sker ingen systematisk uppföljning/utvärdering av mål för kvalitet, ekonomi och effektivitet i organisationen.

5. Avslutning

5.1. Sammanfattande revisionell bedömning

Revisionell bedömning sker utifrån följande skala/gradering:

0	10	20	30	40	50	60	70	80	90
Inte (0-20)		I begränsad utsträckning/ Bristande (20-49)			Till övervägande del (51-79)		Ja (80-)		

Utifrån genomförd granskning görs följande bedömningar:

Kontrollmål	Revisionell bedömning
Ändamålsenlighet <i>Strategi mål och planer</i>	I begränsad utsträckning Kommunstyrelsen har fastställt ett mål; förnyelse av gator och vägar. I övrig har kommunstyrelsen inte konkretiserat resultat/effekt mål för 2016 för granskade verksamheter och det saknas även en strategisk styrning i kommunstyrelsens detaljbudget.
<i>Måluppfyllelse verksamhet</i>	Målet avseende förnyelse av gator och vägar bedöms inte uppnås. I avsaknad av konkreta mål för övriga verksamheter saknas revisionell grund för att bedöma måluppfyllelse.
Ekonomiskt tillfredsställande <i>- Finansiella resurser</i>	Till övervägande del Från år 2017 har verksamheten <i>Gator och vägar</i> tilldelats finansiella resurser som i stort balanserar med verksamhetens behov. Alltjämt finns ett efterfatt underhåll från tidigare år som ännu inte åtgärdats. Endast en mindre summa har dock avsatts för underhåll av broar. När det gäller va-verksamheten är behovsinventeringen inte avslutad och det saknas därför revisionell grund för att bedöma om de finansiella resurserna är tillräckliga. Verksamheten kommer sannolikt att hålla sig inom tilldelade ramar 2016.
<i>Måluppfyllelse ekonomi och effektivitet</i>	I avsaknad av konkreta mål saknas revisionell grund för att bedöma måluppfyllelse.
Intern kontroll <i>Rutin för behovsinventering och behovsanalys</i>	Till övervägande del Verksamheterna kan i rimlig grad styrka att de på ett systematiskt sätt arbetar med inventering och analys av förestående underhållsbehov.
<i>Uppföljning och kontroll av underhåll</i>	Uppföljning och kontroll av underhåll sker både på politisk nivå och verksamhetsnivå. Till följd av att det saknas politiskt fastställda mål sker ingen systematisk uppföljning/utvärdering av mål för kvalitet, ekonomi och effektivitet i organisationen.

5.2. Rekommendationer

För framtiden lämnas följande rekommendationer:

- Kommunstyrelsen bör utveckla inriktnings- och resultatmålen för samtliga granskade verksamheter.
- Styrelsen bör i mål konkretisera fullmäktiges övergripande målsättning att varje generation bär kostnaden för den service den konsumerar. Om detta ska efterlevas kan nuvarande generation inte överlämna anläggningstillgångar med eftersatt underhåll till nästa generation. Vilken nivå isf på det löpande underhållet på gator, broar, VA mm?
- Styrelsen bör även formulera verksamhets-/kvalitetsmål för granskade verksamheter. Målen kan exempelvis vara i form av NKI.
- Utifrån ovanstående bör kommunstyrelsen formulera strategier i form av prioriteringar, fokusområden m.m. för att nå måluppfyllelse inom respektive område. Om detta kommer till stånd ges även möjligheten att på sikt följa upp verksamhetens effektivitet.

2016-09-19

Anneth Nyqvist

Projekt- och uppdragsledare